

Arts on Prescription

Arts on Prescription in the Baltic Sea Region

Sztuka na Receptę w Regionie Morza Bałtyckiego

Region Południowej Danii, z którym Województwo współpracowało już w ramach projektu iEER, zwróciło się z propozycją współpracy w ramach projektu dotyczącego innowacji społecznych, zatytułowanym „Arts on Prescription” („Sztuka na receptę”). Uchwałą nr 503/22 z dnia 6 kwietnia 2022 roku Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego wyraził zgodę na przystąpienie Województwa Zachodniopomorskiego, jako partnera, do aplikowania o środki na realizację projektu „Arts on Prescription” (AoP) w ramach Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 – 2027 przy współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W dniu 23 września 2022 roku Komitet Monitorujący Programu wybrał projekt do zatwierdzenia.

Wprowadzenie

Ogólnym zamierzeniem projektu „Sztuka na receptę” jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego sposobu zwiększania dobrobytu mieszkańców w regionie poprzez trwałą współpracę między sektorami kultury i zdrowia na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu zapewnienia skutecznych interwencji na rzecz grup obywateli podatnych na zagrożenia psychiczne.

Dobre zdrowie i samopoczucie są podstawowym filarem prawidłowo prosperujących społeczeństw. Polityka zdrowotna w Europie skupia się jednak na leczeniu chorób, a nie zapobieganiu im. Istnieje zatem potrzeba na stworzenie innowacyjnego podejście do zdrowia i dobrostanu społeczeństwa, który uzupełni model biomedyczny i przesunie punktu ciężkości w kierunku promocji zdrowia i zapobiegania chorobom.

Istnieje coraz więcej dowodów na skalę europejską i światową, które pokazują, że działalność artystyczna, twórcza i kulturalna może wspierać i wzmacniać zdrowie i dobrostan społeczeństwa. Różne działania artystyczne takie jak: muzyka, literatura, pisanie, teatr, taniec, działania wizualne i kulturowe partycypacyjne pozytywnie wpływają na procesy psychospołeczne i behawioralne. Takie działania mogą na przykład zachęcać ludzi do podejmowania i utrzymywania zdrowszego stylu życia, unikania ryzykownych zachowań, przeciwdziałaniu stresu i lęku oraz poprawy świadomości zdrowotnej i pewności siebie.

Problemy ze zdrowiem psychicznym już przed wybuchem pandemii COVID-19 dotyczyły ponad 85 milionów mieszkańców Europy. Od tego czasu lęk i depresja znacznie wzrosły, a obecne czynniki, takie jak kryzys energetyczny i wojna na Ukrainie, mogą jeszcze bardziej zaostrzyć tę sytuację. Ponadto w wielu krajach europejskich istnieją poważne ograniczenia systemów wsparcia psychospołecznego i możliwości pomocy, często z długimi listami oczekujących.

Partnerzy projektu „Sztuka na receptę” chcą uznać i uwolnić potencjał kultury i wykorzystać go w celu poprawy zdrowia i dobrostanu mieszkańców Regionu Morza Bałtyckiego. Biorąc pod uwagę badania WHO z 2019 roku uznajemy, że sztuka może pomóc w skutecznym sprostaniu m.in. takim wyzwaniom jak:

- rosnący kryzys zdrowia psychicznego;
- konieczność wspierania szeroko pojętego zdrowia i dobrego samopoczucia młodych ludzi;
- bieżące zmiany na rynkach pracy, w modelach pracy i w gospodarce;
- starzejące się społeczeństwo;
- problemy związane ze zdrowiem psychicznym imigrantów oraz osób przymusowo przesiedlonych.

W Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, kultura i zdrowie zostały uznane za kluczowe obszary polityki, które należy rozwijać w celu zwiększenia dobrobytu w regionie Morza Bałtyckiego. Istnieje wyraźna potrzeba edukacji i szkoleń w celu wspierania rozwoju i przyjmowania nowych modeli pracy z ludźmi.

Zwiększona świadomość związku między zdrowiem i dobrym samopoczuciem oraz korzyści płynących z interwencji kulturowych może w znacznym stopniu przyczynić się do promocji zdrowia w społeczeństwie.

Projekt Arts on Prescription

Koncepcja projektu wychodzi naprzeciw potrzebie stworzenia solidnych i trwałych struktur organizacyjnych i politycznych umożliwiających efektywną współpracę na styku kultury i zdrowia w samorządach lokalnych i regionalnych.

Projekt „Sztuka na receptę” obejmuje trzy etapy wdrażania:

1. Określenie dobrych praktyk i potrzeb dalszego rozwoju w samorządach lokalnych i regionalnych Regionu Morza Bałtyckiego, współpracy pomiędzy sektorem sztuki i zdrowia.
2. Opracowanie, przetestowanie i ocena wspólnego programu „sztuki na receptę” – innowacyjnego działania wspierającego jedną lub kilka grup wrażliwych społecznie (w przypadku Pomorza Zachodniego będą to dzieci i młodzież ze Szczecina i dwóch wybranych gmin). Zrealizowanie szkoleń dla interesariuszy. Utworzenie bazy wiedzy dla przedstawicieli JST. Przygotowanie wytycznych oraz narzędzi politycznych i organizacyjnych dla wdrożenia nowego rozwiązania.
3. Transfer wypracowanego rozwiązania do innych regionów.

Projekt ma dostarczyć rozwiązania określające, w jaki sposób decydenci mogą w sposób efektywny kosztowo skorzystać ze współpracy pomiędzy sektorami zdrowia i kultury poprzez opracowanie i wdrożenie koncepcji „sztuki na receptę”.

Realizacja projektu przyczyni się wykonania celów: Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, Polityki Spójności Społecznej Województwa Zachodniopomorskiego oraz Polityki Ochrony Zdrowia. Nawiązuje również do Stanowiska Nr 8/2021 Konwentu Marszałków Województw RP z dnia 21 października 2021 r. w sprawie roli regionów w realizacji programów międzynarodowych.

Jednym z głównych elementów międzynarodowego projektu „Arts on Prescription” jest realizacja działań pilotażowych wdrażanych w 7 krajach Regionu Morza Bałtyckiego.

Działanie pilotażowe

Działanie pilotażowe Województwa Zachodniopomorskiego, to organizacja warsztatów pn. „Musicalowy zawrót głowy” dla młodzieży w wieku od 16 do 19 roku życia. Celem warsztatów jest poprawa samopoczucia psychicznego uczestników poprzez regularne uczestnictwo w aktywnościach związanych ze sztuką w tym:

- uwolnienie i odreagowanie nagromadzonych emocji, stresu;
- nauka współpracy i komunikacji;

- ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, bez Internetu;
- pobudzanie oraz rozwój wyobraźni i kreatywności;
- budowanie zdrowych nawyków;
- umożliwienie nawiązywania znajomości, uczestnictwa w grupie rówieśniczej;
- wzrost pewności siebie.

Województwo wraz z wykonawcą Fundacją START, poprowadziło trzy cykle warsztatów z młodzieżą szkolną w Gryfinie, Chojnie i Goleniowie.

Program Sztuka na Receptę (AoP)

Program Sztuka na receptę (AoP) ma na celu zapewnienie możliwości zaangażowania się w sztukę i aktywność twórczą młodzieży z Województwa Zachodniopomorskiego oraz stworzenie bezpiecznej i wspierającej przestrzeni, aby umożliwić młodym ludziom radzenie sobie ze stanami emocjonalnymi i zapewnić poprawę jakości życia.

AoP jest programem nieterapeutycznym. Dzięki przestrzeni wspierającej kreatywność, uczestnicy mają mieć możliwość do zagłębienia się w działaniach wymagających koncentracji i skupienia. Zaangażowanie się w działania artystyczne ma również zapewniać możliwości rozwoju wyobraźni, ekspresji estetycznej i emocjonalnej oraz redukcji stresu i poprawy samooceny. Angażując się w działania grupowe, uczestnicy będą mogli rozwijać więzi społeczne. Oznacza to, że program AoP ma zarówno zwiększyć potencjał twórczy uczestników, jak i poprawić zdrowie psychiczne i interakcje społeczne, a tym samym ich ogólne samopoczucie.

W listopadzie 2025 roku odbyła się konferencja kończąca projektu Arts on Prescription and Baltic Sea Region.

Serdecznie dziękujemy naszym niesamowitym partnerom za trzy lata współpracy pełne kreatywności i osiągnięć! Razem podjęliśmy się ważnych zadań, które nie tylko stanowiły dla nas wyzwanie, ale także napełniły nas dumą. Wasze innowacyjne pomysły i bogate doświadczenie miały kluczowe znaczenie dla zapewnienia, że zrealizowaliśmy tę ambitną inicjatywę z najwyższą starannością.

#AOP

Osoby do kontaktu:

Marta Ciesielska

Menadżer projektu

e-mail: mciesieska@wzp.pl

tel.: +48 (91) 454 25 24

Aleksandra Filipczak

Menadżer ds. komunikacji

e-mail: afilipczak@wzp.pl

tel.: +48 (91) 454 25 25

Arts on Prescription

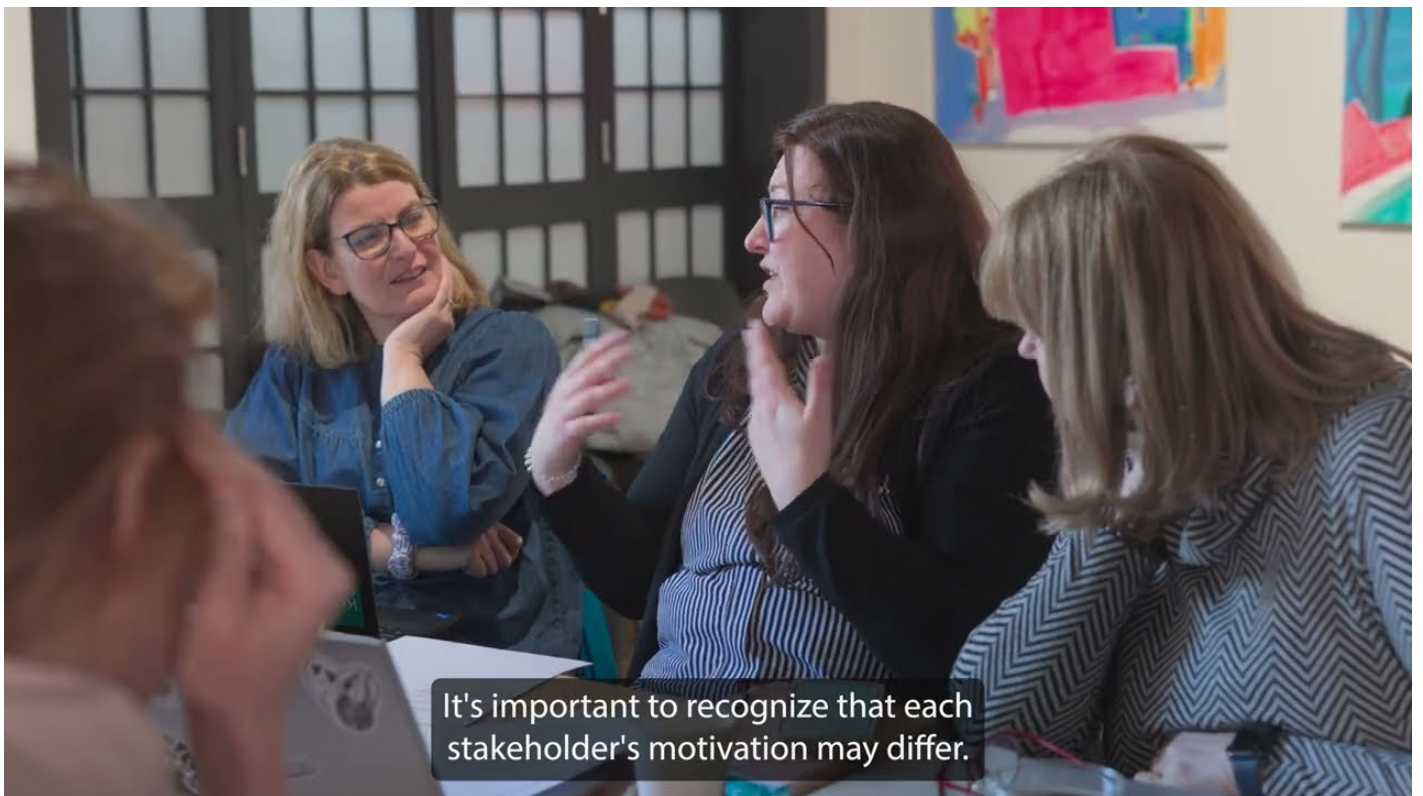
Platforma X

Przewodnik AoP

Materiały multimedialne

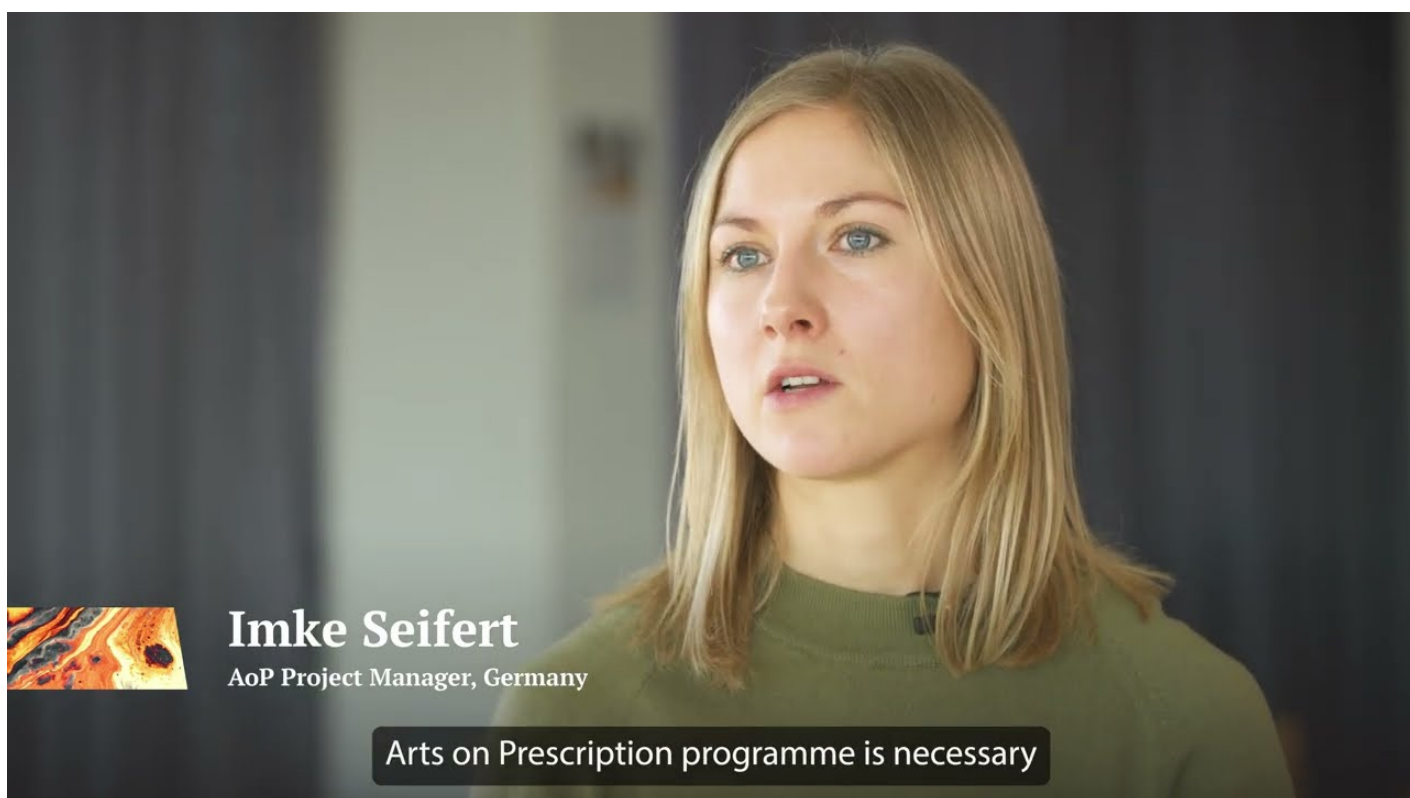

and suggest ways
for easy communication.

Imke Seifert

AoP Project Manager, Germany

Arts on Prescription programme is necessary

Target audience

age 16-19

young adults
in risk of developing

mild / moderate
mental health
issues

Referral channels

Prescription

School psychologists and teachers
Teacher Associations
Local and regional administration units
Regional Secretariat for Youth
Events such as Design Plus 2023

Programme & activities

Start: November 2023
Duration: 10 weeks
Frequency: 1-2times/week
Group size: 15 people

Vocal classes
Choreography
Acting
Stage makeup
Cultural walks
Cultural institution visits

Contact:

Marta Ciesielska, Project Manager, mciesielska@wzp.pl
Aleksandra Filipczak, Link worker, afilipczak@wzp.pl

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

RESPONSIVE PUBLIC SERVICES
Arts on Prescription

West
Pomerania

PILOT PROGRAMME IN WEST POMERANIAN REGION

IMPLEMENTED BY THE MARSHALL'S OFFICE OF THE WEST POMERANIAN VOIVODESHIP, POLAND

Title of the Programme

Arts on Prescription - Musical Vertigo

Organisational framework

Steering group, working group, 2 link workers + 1 manager

Location(s)

Gryfino, Chojna, Goleniów, Poland

Referral channels

Teachers and school psychologists

Target audience

Secondary school students aged 14-19 with low-level mental health problems, youth from small villages, young immigrants.

Arts activities

- Acting
- Dancing
- Stage make-up
- Theatre education
- Vocal training
- Drawing
- Photography
- Visits to cultural institutions such as theatre and community centre

Frequency

1 time/week, 1.5 - 2.5hrs/block, 2 blocks, 30 hours/programme

Group size

Min. 10 - max. 19 participants, different from location to location

Timeframe of the programme

8-10 weeks

Remarks

We worked with the education sector, offering and delivering the AoP programme to secondary school students in smaller towns where cultural opportunities are limited. During the pilot activities, we gave participants the opportunity to influence various aspects of the workshops, such as the number of breaks and types of exercises. This approach ensured that the workshops met participants' expectations and provided a safe space.

Continuation after the pilot phase

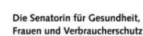
West Pomeranian Voivodeship is in process to secure funding for continuing the Arts on Prescription Programme in the Region

© Sylwia Róczyka

© Sylwia Róczyka

Co-funded by the European Union (ERDF), this #MadeWithInterreg project helps to improve the mental well-being of citizens in the Baltic Sea Region.

WEST POMERANIA AND MEDIA DIZAJN ASSOCIATION

OBJECTIVE

To address the needs of the local population and advance the Arts on Prescription programme, Polish partners will implement activities that aim to:

- raising awareness of art-based social prescribing among stakeholders in culture, health, science and public administration, as well as non-governmental organisations and the public;
- building collaboration nationally and internationally to share knowledge and develop a network of supporters for 'Arts on Prescription'.
- securing funding from national and regional sources to facilitate knowledge transfer between art facilitators and cultural institutions.

TASKS / ACTION

Action 1: Arts for Health and well-being Network (ArtWellNet) project

Building a network of people who support the further implementation of 'Arts on Prescription' programmes.

Action 2: The joint position of the Convention of Marshals of Voivodeships of the Republic of Poland

Obtain interregional support to facilitate knowledge transfer and implement the 'Arts on Prescription' programme in Poland.

Action 3: Back2Woods project – Rediscovering South Baltic Forests as Places for Mental Healing and Active Recreation

Building knowledge and sharing experiences, which is crucial for establishing long-lasting Arts on Prescription programmes.

Action 4: Establishment of a micro-grant fund for the implementation of the Arts on Prescription programme

Enrich regional cultural institutions with the Arts on Prescription programme.

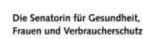
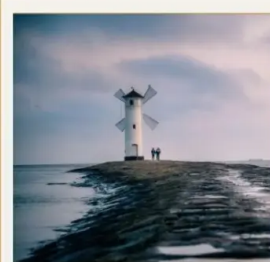
STAKEHOLDERS

- Healthcare actors
- Cultural actors
- Regional policy-makers
- Local policy-makers
- National policy-makers
- International partners
- Society

TIME FRAME

Nov 2025 – Sep 2028

CONTACT

Co-funded by the European Union (ERDF), this #MadeWithInterreg project helps to improve the mental well-being of citizens in the Baltic Sea Region.

Publikacje do pobrania

[Generalne założenia programu Sztuka na Receptę \(AoP\) \(EN\)](#)

[Broszura na temat programu Sztuki na Receptę \(EN\)](#)

[Pixi Book po przewodniku Arts on Prescription stworzony w ramach projektu Arts on Prescription in the Baltic Sea Region realizowanego w ramach programu Interreg BSR \(EN\)](#)

[Ewaluacja działania Pilotażowego projektu Arts on Prescription \(EN\)](#)

[Dlaczego warto inwestować w programy Sztuka na Receptę \(EN\)\)](#)

[Dlaczego warto brać udział jako Facylitator Sztuki w programach Sztuka na Receptę \(EN\)](#)

Adres URL źródła: <https://wzp.pl/samorzad/o-samorzadzie/wspolpraca-terytorialna/wspolpraca-terytorialna-3/>